

ՅՈՒՅԱԿ ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԻ

ՊԱՐՏԿԱՍՏԱՆԸ ԼԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆՑ

Պարսկաստանը կը նուաճեն Արաբացիք 642 թ. ին (արաբկն. 20թ.) :

Խալիֆայական շրջան

Այս շրջանը կը տեւէ 642—870 , որ ժամանակ Պարսկաստանը կը կառավարուի Բաղդադի խալիֆաներու անուանով :

Սափարեաններու հարստութիւնը (870—964)

Նակուր-իբն-Լէյիս .

Ամրու-իբն-Լէյիս .

Խալէֆ-իբն-Ահմէդ :

Սամանեաններու կողմնագիծ հարստութիւնը (964—1004)

Իսմայիլ-Սամանի .

Ահմէդ-իբն-Իսմայիլ .

Նասր-իբն-Ահմէդ .

Նուհ-իբն-Նասր .

Արդ-էլ-Մէլէք-իբն-Նուհ .

Աբու-Սալէհ-իբն-Նուհ .

Նուհ-իբն-Աբու-Սալէհ :

Սամանեաններու ժամանակ Պարսկաստան բաժնուած է երեք թաւաւորութեանց . այսպէս՝ երբ Իսմայիլ-Սամանի եւ իր յաջորդները կիշխէին Խորասանի վրայ , անդին՝ Դաշլամեաններու եւ Ղազնէվեաններու կողմնագիծ հարստութիւնները կը հիմնուին , առաջինը Շիրազի մէջ եւ երկրորդը Բուխարայի մէջ :

Դաշլամեաններու կողմնագիծ հարստութիւնը (946—999)

Ալի-իբն-Բույա-Իմադ-էդ-Դաւլա .

Հասան-իբն-Բույա-Րօք-էդ-Դաւլա .

Ահմէդ-իբն-Բույա-Մոէզդ-էդ-Դաւլա .

Աղիզ-էդ-Դաւլա-իբն-Մոէզդ-էդ-Դաւլա .

Ահմէդ-էդ-Դաւլա-իբն-Մոէզդ-էդ-Դաւլա .

Աբու-էլ-Ֆաւարիս-իբն-Մոէզդ-էդ-Դաւլա :

Ղազնեկեաններու կողմնագիծ հարսնութիւնը (901—1037)

Աւփթէգին .

Աէքէկթէգին .

Մահմուդ .

Մոհամմէդ-իբն-Մահմուդ :

Սելջուկեաններու հարսնութիւնը (1037—1193)

Տուղրիլ կամ Թողրուլ Ա .

Աւփասլան կամ Աւփ-Արսլան .

Մելիքշահ կամ Մելէք-Շահ .

Բեքիարուխ կամ Բարքիարուղ .

Սանջար .

Տուղրիլ կամ Թողրուլ Բ .

Տուղրիլ կամ Թողրուլ Գ .

Սողունի Արաքեկներու շրջան (1193—1199)

Այս շրջանին՝ Պարսկաստանի բաժանումն այնպէս է , որ կարելի
չէ դասաւորութիւն մ'ընել :

Ճիւղիկիսանեաններու հարսնութիւնը (1199—1335)

Ուխաթայ-խան կամ Ոխթայ-խան .

Հուլաւ-խան կամ Հուլաղու-խան .

Արաղա-խան կամ Արակա-խան .

Թաքութար կամ Թանղոդոր-խան-Ահմէդ-խան .

Արղուն-խան .

Քեղաթուն կամ Քայ-Խաթուն-խան .

Պայտուն կամ Բայդուն-խան .

Ղազան-խան .

Մոհամմէդ-Օլջայթուն-Խոդա-Բէնդէ .

Պուսայիտ Պահատուն կամ Աբու-Սայիդ-Բէհադըր :

Իլխանեաններու եւ Մոզափփերեաններու հարսնութիւնները (1335—1387)

Շիոթ ժամանակ . ուստի դժուար է ուրիշ դասաւորութիւն կազմել :

Թիւնուրեաններու հարսնութիւնը (1387—1478)

Լանկթամուն կամ Թիմուն-Լէնկ .

Փիր-Մոհամմէդ-Ջահանգիր .

Խալիլ-Սուլտան .

Շահնուհ կամ Շահ-Ռօխ .
Ուլուքէկ կամ Ուլուխ-քէկ .
Աբդլլաթիֆ .
Բաքէր .
Պուսայիտ կամ Աբու-Սայիդ .
Հիւսէյին կամ Հոսսէյին-Միրզա .
Բէհդի-Ալզէման :

Ղարա-Ղոյունեան եւ Ախ-Ղոյունեան իշխաններու ժամանակը (1478—1485)

Ջհան-Շահ , իշխան Ղարա-Ղոյունեան .
Ուզուն-Հասան , իշխան Ախ-Ղոյունեան :

Սեփեաններու հարսնութիւնը (1485—1722)

Շահ-Իսմայիլ Ա .
Շահ Թահմազ կամ Շահ-Թամասպ .
Շահ-Իսմայիլ Բ .
Խուտաբանտ կամ Մոհամմէդ-Միրզա-Խոդա-Բէնդէ .
Շահ-Աբրաւ Ա .
Շահ-Սէֆի Ա . կամ ճիշտը՝ Սամ-Միրզա-Շահ-Սէֆի .
Շահ-Աբրաւ Բ .
Շահ-Սէֆի Բ . կամ ճիշտը՝ Սէֆի-Միրզա-Շահ-Սուլէյման .
Շահ-Հոսսէյին :

Աւղաններու հարսնութիւնը (1722—1760)

Մահմուդ .
Էլ-Աշրաֆ .
Նատրշահ կամ Շահ-Նադիր-Թամասպ-Ղուլի-խան .
Ատլշահ կամ Ալի-Ադլ-Շահ .
Իպրահիմ-խան .
Շահնուհ կամ Շահ-Ռօխ :

Զանդիկներու հարսնութիւնը (1760—1779)

Քէրիմ-խան .
Զէքի-խան .
Աբուլֆաթ կամ Աբու-լ-Ֆաթհ-խան .
Սատեզ կամ Սադըկ-խան .
Մուրադ-խան .
Զաֆար-խան .
Լութֆ-Ալի-խան :